

2.7.2004

PPO-2004-R-9-53

Stora Enso Oyj
PL 62 - 63
48101 KOTKA

Viite

Asia

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO PATENIEMEN SAHA-ALUEEN
KUNNOSTUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Stora Enso Oyj on toimittanut 29.4.2004 Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle ympäristölupamenettelystä annetun lain (YVA-lain) mukaisen arviointiohjelman, joka koskee Pateniemen saha-alueen kunnostusta.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Pateniemen saha-alueen kunnostus

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaava on
Stora Enso Oyj
PL 62 – 63
48101 KOTKA

Konsulttina toimii PSV-Maa ja Vesi Oy, PL 20, 90571 OULU

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä selvitetään ja arvioidaan hankkeen ympäristövaikutukset ja suunnitellaan, miten haitallisia vaikutuksia voidaan estää. Arviointimenettelyssä kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointiohjelma sisältää myös suunnitelman tarvittavista selvityksistä ja arviointimenettelyn järjestämisestä.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka tulee hankkeesta vastaavan hakemuksesta julkiseen käsittelyyn arviointiohjelmassa esitetyn aikataulun mukaisesti syksyllä 2004.

Tähän hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointia YVA-lain 4 §:n 1 momentin ja -asetuksen 6 §:n hankeluettelon kohdan 11 perusteella. Saha-alueen kunnostuksen yhteydessä käsitellään suuria määriä pilaantuneita maa-aineksia, joista osa luokitellaan ongelmajätteeksi. Saastuneiden maiden mahdollinen kaatopaikkasijoittaminen edellyttää myös ympäristövaikutusten arviointia.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus toimii YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Saha-alueella tehtäville kunnostustöille on haettava ympäristölupa Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta. Lupahakemukseen laaditaan kunnostuksen yleissuunnitelma, jossa kuvataan alueella tehtävät toimenpiteet.

Hanke ja sen vaihtoehdot

Pateniemen entinen saha-alue sijaitsee Oulun kaupungin pohjoisosassa, noin 9,5 km päässä keskustasta, Perämeren rannalla. Stora Enso Oyj:n omistama saha-alue on noin 70 ha laajuinen, laajimmillaan toimintaa on ollut noin 80 ha laajuisella alueella. Saha on toiminut alueella 1800-luvun lopulta vuoteen 1990. Toiminnan aikana sahalla on käytetty Ky-5 valmistetta sahatavaran sinistymisen estoon sekä painekyllästyksessä K33-kyllästysainetta. Toiminnan seurauksena saha-alueen maaperä on pilaantunut. Lisäksi alueella on laajoja täyttökerroksia, joihin on käytetty pilaantunutta maa-ainesta, purua ja parkkia. Sahan pohjoisosassa olevalle teollisuuskaatopaikalle on sijoitettu aikaisemmin toteutettujen kunnostusten maa-aineksia. Kaatopaikkaa ei ole vielä kunnostettu asianmukaisesti. Tällä hetkellä saha-alueella ei ole toimintaa, mutta lähiseudun asukkaat käyttävät sitä mm. ulkoiluun ja maastoajoon.

Stora Enso Oyj:n tavoitteena on kunnostaa saha-alue asuin- tai virkistyskäyttöön soveltuvaksi siten, ettei alueesta aiheudu ympäristö- eikä terveysriskiä. Kunnostustoimina alueella tehdään pilaantuneiden maiden massanvaihto sekä maiden asianmukainen sijoittaminen ja käsittely, ranta-alueiden siistimistöitä ja teollisuuskaatopaikan asianmukainen sulkeminen tai sen poistaminen.

Nollavaihtoehto VE-0

Varsinaista nollavaihtoehtoa, jolloin alueella ei tehtäisi mitään toimenpiteitä, ei ole, koska Pateniemen saha-alueen kunnostusta koskeva aikaisempi ympäristölupapäätös edellyttää kaatopaikan kunnostamista. Nollavaihtoehtona on kunnostushankkeen toteuttamatta jättäminen, jolloin saha-alue jätetään nykyiseen tilaansa ja aidatuksi. Alueen yleinen käyttö tulee tällöin terveys- ja turvallisuussyistä estää.

Sahan vanha teollisuuskaatopaikka kunnostetaan asianmukaisesti. Suljetun kaatopaikan laajuudeksi tulee tässä vaihtoehdossa noin 6,8 ha. Leppiojan länsipuolinen täyttöalue siirretään kunnostettavalle kaatopaikalle.

Ensimmäinen vaihtoehto VE-1

Kunnostusvaihtoehdossa VE-1 saha-alue kunnostetaan massanvaihdolla SAMASE-rajarvopitoisuuksien perusteella virkistyskäyttöön soveltuvaksi, rannat siistitään ja tehdään turvallisiksi.

Massanvaihdoilla poistettavia maa-aineksia ja täyttöjä on kaikkiaan noin 160 000 m³ktr. Ne sijoitetaan suljettavalle kaatopaikalle. Kaivualueet täytetään puhtailla, muualta tuotavilla maa-aineksilta (mm. puhtailla ylijäämämailla) niiltä osin, kuin se on alueen turvallisuuden kannalta tarpeellista.

Ranta-alueelta puretaan vanhat rakenteet sekä poistetaan irtopuu, ontelolaatat yms. tukirakenteet. Rantojen kunnostuksessa poistettava materiaali sijoitetaan suljettavalle kaatopaikalle. Sahan eteläosassa merialueelle virtaavan ojan suulla tehdään pienellä alueella kunnostustoimenpiteenä kaivuja talvella. Sedimentti sijoitetaan suljettavalle kaatopaikalle.

Sahan vanha teollisuuskaatopaikka kunnostetaan asianmukaisesti. Suljetun kaatopaikan laajuus tulee olemaan noin 7,5 ha. Kaatopaikan länsipuolitse kulkevan Leppiojan länsipuoliset maat, noin 28 000 m³ktr, siirretään kaatopaikka-alueelle.

Toinen vaihtoehto VE-2

Kunnostusvaihtoehdossa VE-2 saha-alue kunnostetaan massanvaihdoilla SAMASE-ohjearvopitoisuuksien perusteella esimerkiksi asuinkäyttöön soveltuvaksi, rannat siistitään ja tehdään turvallisiksi. Alueelta poistetaan kaikki maa-ainekset, joissa ylittyy ohjearvopitoisuudet sekä orgaaninen täyttö kokonaisuudessaan.

Massanvaihdoilla poistettavia maa-aineksia ja täyttöjä on kaikkiaan noin 670 000 m³ktr. Ne sijoitetaan suljettavalle kaatopaikalle. Kaivualueet täytetään puhtailla, muualta tuotavilla maa-aineksilta niiltä osin, kuin se on alueen turvallisuuden kannalta tarpeellista. Vettä keräviä painanteita ei jätetä ja maanpinta nostetaan riittävän korkealle tasolle mm. tulvamahdollisuus huomioiden.

Rannat kunnostetaan ja siistitään sekä sedimentti alueen eteläosassa virtaavan ojan suulla kunnostetaan vaihtoehdon VE-1 mukaisesti. Rantojen kunnostuksessa poistettava materiaali ja poistettava sedimentti sijoitetaan suljettavalle kaatopaikalle.

Sahan vanha teollisuuskaatopaikka kunnostetaan asianmukaisesti. Suljetun kaatopaikan laajuus tulee olemaan noin 9 ha. Kaatopaikan länsipuolitse kulkevan Leppiojan linjausta on muutettava.

Kolmas vaihtoehto VE-3

Vaihtoehdossa VE-3 saha-alue, sedimentti ja rannat kunnostetaan vaihtoehdon VE-2 mukaisesti ohjearvotasoon. Myös kaatopaikka kunnostetaan poistamalla alueelle läjitetty sahaustoiminnan aikainen jäte. Saha-alueelta tulee poistettavia maamassoja noin 670 000 m³ktr ja kaatopaikalta jätetäyttöä noin 300 000 m³ktr eli poistettava kokonaismassamäärä tulee olemaan noin 970 000 m³ktr. Lisäksi tulee poistettavia rantarakenteita ja pieni määrä pilaantunutta sedimenttiä.

Kaikki kunnostuksessa poistettava pilaantunut materiaali kuljetetaan alueen ulkopuolelle vastaanottopaikkaan, jolla on voimassa oleva ympäristölupa pilaantuneiden maiden vastaanottoon. Sijoitusalueen ympäristövaikutuksia ei käsitellä tässä yhteydessä.

Kunnostustöiden jälkeen alueelle ei ole tarpeen asettaa käyttörajoituksia.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillöolosta on kuulutettu YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 4.5. – 4.6.2004 välisenä aikana ja siitä on pyydetty lausunnot Oulun kaupungilta, Kiimingin ja Haukiputaan kunnilta, Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta sekä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry:ltä. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä kuulutuksen ajan Oulun kaupungin ympäristövirastossa ja Pateniemen kirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus kuulutti arviointiohjelman nähtävillä olosta sanomalehti Kalevassa 4.5.2004.

YVA-menettelyä seuraamaan ja ohjaamaan perustettiin ohjausryhmä, jonka tarkoituksena on edistää tiedonkulkua hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja muiden hankkeen sidosryhmien välillä. Ohjausryhmään kuuluvat hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, Oulun kaupungin ympäristöviraston, teknisen keskuksen asuin- ja kiinteistöpalveluiden, asemakaavoituksen sekä katu- ja viherpalveluiden, Oulun lääninhallituksen, Oulun yliopiston sosiologian laitoksen, Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin, Pateniemen pienkiinteistöyhdistyksen ja venneilijöiden sekä YVA-konsultin edustajat. Seurantaryhmä on kokoonnut arviointiohjelman laadintavaiheessa kaksi kertaa.

Hankkeesta ja YVA-menettelystä on laadittu esite, joka jaettiin jokaiseen talouteen saha-alueen läheisyydessä.

Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuus Pateniemen Honkapirtillä 24.5.2004. Tilaisuudessa professori Terttu Vartiainen kansanterveyslaitokselta piti esitelmän dioksiinien terveysvaikutuksista. Tilaisuudessa oli läsnä yhteensä lähes 70 kuulijaa, mm. lähialueen asukkaita.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja ja kannanottoja toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 15 kappaletta. Näiden lisäksi jätettiin yleisötilaisuuden palautelomakkeita 8 kappaletta. Lausunnoissa ja kannanotoissa tuotiin erityisesti esille seuraavia asioita.

Oulun kaupunginhallitus on antanut Stora Enso Oyj:n Pateniemen saha-alueen kunnostusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Oulun kaupungin ympäristölautakunnan päätöksen mukaisen lausunnon.

Oulun kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että arviointiohjelmassa on käsitelty ympäristövaikutusten arviointimenettelyasetuksessa määrätyt asiat. Ohjelmasta käy ilmi tiedot hankkeesta, vaihtoehtoiset hankkeen toteuttamisvaihtoehdot, joista hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole vaihtoehtona, koska alueen kaatopaikka on joka tapauksessa suljettava, hankkeen edellyttämät luvat, vaikutusalue, arviointimenetelmät, tiedottamisen järjestelyt ja aikataulutus. Ympäristövirastolla ei ole huomautettavaa Stora Enso Oyj:n Pateniemen saha-alueen kunnostusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että vielä vahvistamattomassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta ja sen tuntumaan on osoitettu viheryhteystarve. Pohjois-Pohjanmaan seutukaavassa 1990 alueelle on osoitettu samankaltainen käyttö.

Nyt vireille tullut hanke vastaa hyvin maakuntakaavaa. Nykytilassaan alue on maankäytöllisesti epätarkoituksenmukainen. Koska kyseessä on poikkeuksellisen mittava kunnostus-

hanke, on toivottavaa, että kunnostuksen merkitys arvioidaan monipuolisesti; mm. kunnostusalueen lähiympäristön asukkaisiin kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää. Mahdollinen kunnostushanke korostaa alueen lähelle jäävien sahakulttuuria edustavien kohteiden, kuten sahamuseon merkitystä.

Oulun lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto toteaa, että ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on esitetty arvioitavaksi hankkeen yhteydessä kattavaksi. Arviointiohjelmassa suljetavan kaatopaikan aiheuttamat ympäristö- ja terveysriskit tullaan arvioimaan riittävässä laajuudessa. Samoin tullaan arvioimaan kunnostettujen alueiden käyttömahdollisuudet ja –rajoitukset. Haitallisia vaikutuksia voi ilmetä sedimentin ja ranta-alueiden kunnostuksessa sekä mahdollisesti pölyn leviämisestä kunnostuksen yhteydessä. Siten arvioinnin yhteydessä tuleekin selkeästi ilmaista ne toimet, millä kunnostuksen aikaisia haitallisia vaikutuksia pyritään vähentämään ja estämään.

0-vaihtoehdon mukaan alue jätettäisiin nykyiseen tilaan muutoin, mutta kaatopaikka suljetaan aikaisempien lupapäätösten edellyttämällä tavalla. Vaikka alue ei ole yleisessä käytössä ja pääsy alueelle on kielletty sekä estetty aidalla, sitä käytetään ulkoiluun ja moottoriajoneuvoilla liikkumiseen aitauksesta ja kiellosta huolimatta. Myöskään täydellistä alueella liikkumista ei voitane tulevaisuudessakaan estää. Ohjelmassa todetaan, että Oulun kaupungin tavoitteena on maanomistajan kanssa yhteistyössä luoda edellytykset saattaa alue kaupunkilaisten käyttöön. ”Maankäytön muutostilanteiden hallinta” –hankkeen loppuraportissa todetaan, että Pateniemen sahalla voimakkaimmin pilaantuneilla alueilla joudutaan toteuttamaan kunnostustöitä riippumatta alueen tulevasta käytöstä. Edellä mainitun perusteella YVA-selostuksessa tulee selkeästi ilmaista 0-vaihtoehdon merkitys YVA-prosessissa ja onko 0-vaihtoehdon mukainen tavoitetilä edes realistinen.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry pitää Pateniemen saha-alueen kunnostusta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tervetulleena hankkeena, joka vihdoin johtaa laajan merenrannalla sijaitsevan entisen teollisuusalueen kattavaan ja hallittuun puhdistukseen ja ympäristönsuojelullisesti hyvään ja turvalliseen lopputulokseen.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa selvitettäviksi ja vertailtaviksi ehdotetut vaihtoehdot ovat monipuolisia ja oikeaansosuvia. Ohjelman perusteella voi odottaa, että vertailu tuottaa riittävästi tietoa jatkosuunnittelua ja luvanhakua varten, vaikka mikään vaihtoehto ei sellaisenaan tulisikaan jatkosuunnittelun kohteeksi ja vaikka tuore Oulun yleiskaava 2020 paljastaa kaupungin aluetta koskevat tavoitteet, joita ovat alueen saaminen sekä virkistys-että osin asuinkäyttöön.

Maanomistajan, hankkeesta vastaavan Stora Enso Oyj:n intressi todennäköisesti on pystyä puhdistamaan alue niin, että kaavoitus asuinkäyttöön mahdollistuu. Mutta olipa tuleva maankäyttö millainen tahansa, alueen nykytilaa selvästi parempi turvallisuus ja sen tuottaminen kustannustehokkaasti ovat hankkeen päätöksentekoa ohjaavia reunaehtoja. Näistä realiteeteista huolimatta on ilmeistä, että jatkotyöstämistä varten valittava vaihtoehto ei ole etukäteen selvillä. Näin kerrankin ympäristövaikutusten arviointimenettely toimii tarkoitettulla tavalla. Vaihtoehtojen selvittämiseen ja analyttiseen vertailuun on riittävästi motivaatiota niin, että menettely tuottaa olennaista tietoa päätöksenteon pohjaksi tasapuolisesti eri vaihtoehtoista, myös hankkeen arviointiin osallistuvia tahoja tyydyttävästi.

Luonnonsuojelupiiri nostaa esille muutamia seikkoja, joita sen mielestä on perusteltua vielä ohjelmassa kaavailtua perusteellisemmin selvittää ja arvioida:

Kaatopaikan jääminen alueelle suljettuna ja viimeisteltynä sisältyy kaikkiin muihin vaihtoehtoihin paitsi VE-3 -vaihtoehtoon, jonka toteutuessa myös kaatopaikkaan kertyneet maa-ainekset kuljetettaisiin alueelta pois. Kun on kyse erittäin suuresta määrästä

maamassoja, joiden liikuttaminen ja kuljettaminen on paitsi kallista myös ympäristöriski, kaatopaikan jääminen paikalleen vähintään lievästi saastuneiden maiden lopullisena sijoituspaikkana on varteenotettava vaihtoehto. Siksi ne ympäristötekijät, jotka saattavat vaikuttaa kaatopaikkaan sijoittamisen turvallisuuteen ja hallittavuuteen myös pitkällä aikavälillä, ovat olennaisimpia selvitettäviä asioita.

Alueen pohjoisosassa oleva kaatopaikka-alue sijaitsee aivan merenrannassa alavalla maalla ja sen edustan vesialuekin on matalaa, jossa meriveden korkeusvaihtelu voi olla vuoden mittaan suurta. Jotta vaihtelun aiheuttaman riskin suuruutta voi asiallisesti arvioida, tulee meriveden korkeusvaihtelu esittää selostuksessa monipuolisesti ja arvioida paitsi ilmanpaineen vaihteluista johtuvan korkeusvaihtelun merkitystä myös ilmaston lämpenemisestä seuraavan meriveden pinnan muutosten sekä säätilojen äärevöitymisen vaikutuksia. Tosiasia on, että meriveden korkeus on kasvussa, mutta minkä verran se on kasvussa Perämerellä ja missä aikataulussa, on toistaiseksi vaikeasti arvioitavissa. Lisäksi maankohoaminen vähentää merivedenpinnan nousun vaikutusta. Kuitenkin ilmiössä on kyse hitaasta, pitkäaikaisesta muutoksesta ja sen lisäksi ehkä yhä useammin toistuvista kovista tuulista ja myrskyistä. Ohjelmassa on esitetty vuotuinen merivedenpinnan vaihtelu vuosien 1922-1996 keskiarvona, jolloin korkeuden vaihtelu näyttää hyvin maltilliselta. Sen sijaan yhtä vuotta kuvaava käyrä kertoo jo paljon enemmän meriveden korkeudenvaihtelun todellisuudesta ja sen merkityksestä hankkeessa. Yhden vuoden tuloksistakaan ei vielä saa riittävästi kuvaa harvoin, mutta joka tapauksessa säännöllisesti toistuvista poikkeuksellisen mittavista vedenpinnan nousuista. Asian vaikeudesta huolimatta siihen on syytä paneutua ainakin sen verran, että selostuksesta käy ilmi tämänhetkinen käsitys aiheesta ja siihen sisältyvät riskit.

Merivedenpinnan korkeus vaikuttaa myös pohjaveden tasoon. Sen vaikutusta kaatopaikan maa-aineksiin on selostuksessa aiheellista arvioida, kuten ohjelmassakin todetaan.

Tuloksista on hyötyä selvitettäessä niitä rakenteita, jotka ovat riittäviä pitkälläkin tähtämällä säilyttämään suojissaan ne aineet, joiden pääsy ilmaan tai veteen tai ylipäänsä kaatopaikkapenkan ulkopuolelle on estettävä. Kaatopaikan on oltava turvallinen pitkäaikaisena saastuneiden maa-alueiden sijoituspaikkana, olipa vieressä virkistysalue tai asuinalue. On myös otettava huomioon, että aita ei pidättele kaikkia ihmisiä poissa alueelta. Vastuullista ympäristönsuojelua on kaatopaikan haittojen eliminoiminen riippumatta ihmisten käyttäytymisestä.

Alueen todennäköinen tuleva maankäyttö velvoittaa myös arvioimaan huolellisesti kaatopaikkasijoittamisen riskejä. Alue ei tule jäämään joutomaaksi. Oulun kaupunki on ilmaissut jo yleiskaavatasolla, mikä sen aluetta koskeva maankäytöllinen tavoite on. Yleiskaavassa on piirretty suurin piirtein saastuneimmalle alueelle varaus tiivistä pientalovaltaista asuinalueita varten (AP-t). Kaavamääräyksessä todetaan, että alue varataan pääasiassa asuinpientaloille, kuten kytketyille pientaloille, rivitaloille sekä kerrostaloille. Alueelle saa lisäksi sijoittaa työskentely- ja palvelutiloja sekä pieniä liiketiloja. Asemakaavoituksella tulee edistää tiivistä kaupunkimaista pientalorakentamista, viihtyisyyttä ja asuinympäristön laatua. Muutoin Pateniemen saha-alue on kaavassa merkitty virkistysalueeksi. Pateniemen saha katkaisee nykymuodossaan merenrannan suuntaisen vihervyöhykkeen. Yhtenäinen rannan suuntainen viheryhteys ulkoilureitteineen on kuitenkin maankäytön suunnittelun tavoite. On oletettavissa, että yleiskaavassa kaavaillut tavoitteet toteutuvat jollain aikavälillä, ensin virkistyskäyttö ja myöhemmin myös asuinkäyttö, vaikka ne eivät velvoitakaan hankkeesta vastaavaa YVA-menettelyn ja lupaprosessin aikana.

Toimenpiteiden aikaiset ympäristöriskit

Selostuksessa tullaan käsittelemään sitä, millaisia ympäristövaikutuksia ja millaisen riskin työvaiheiden aikainen maa-ainesten siirtely ja kuljettaminen aiheuttavat saha-alueella ja lähiympäristössä. Ympäristövaikutusten ja riskien kestoa on syytä myös havainnollistaa. YVA-ohjelmassa ei vielä esitellä eri vaihtoehtojen tarvitsemaa työskentelyaikaa tai aikaa, minkä toivotun tilan vakiintuminen vaatii. Vaikka varsinainen työn suunnittelu tapahtuu vasta YVA-menettelyn jälkeen, selostuksessa on kuitenkin haaroitettava työhön ja tilan vakiinnuttamiseen kuluvia aikatauluja. Esimerkiksi kaatopaikan korkeudeksi on esitetty enimmillään 18 metriä. Mäen pinta on tarkoitus nurmettaa mahdollisimman nopeasti tuulen ja sateen aiheuttaman eroosion vähentämiseksi. Kuinka kauan kaiken kaikkiaan kestää mäen kasaaminen ja peittäminen ja kauanko kuluu aikaa, ennen kuin on siirrytty siihen vaiheeseen, jossa muun muassa alueelta ei irtoa pölyä tai sahan alueelta peräisin olevassa pölyssä ei ylipäänsä enää ole riskiä sisältämiensä ainesosien takia.

Asutusta ja muita yhteiskunnallisia toimintoja sijaitsee välittömästi saha-alueen naapurissa. Selostuksessa tulee esittää, onko asujaimistolla tarvetta missään työvaiheessa suojautua tai muutoin ottaa huomioon saha-alueen puhdistuksen vaikutuksia.

VE-3 -vaihtoehdossa alueelta poiskuljetettavien maamassojen sijoituspaikkaa ei ohjelman mukaan käsitellä arviointimenettelyssä. On kuitenkin tiedossa, että samanaikaisesti selvitetään toisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen ympäristövaikutuksia. Saastuneiden maiden käsittely- ja loppusijoituspaikaksi on valittu Kiimingin Välimaan kaatopaikka-alue, jonne suurella todennäköisyydellä myös Pateniemen sahan alueelta tulevia maamassoja sijoitetaan, jos poiskuljetukseen päädytään. Vaikka VE-3 -vaihtoehto ei toteutuisikaan, jonkin verran maamassojen kuljettamista pois Pateniemen alueelta voi tapahtua. Esimerkiksi pahiten pilaantuneet, ongelmajätteeksi luokiteltavat maamassat saattavat olla niitä, jotka katsotaan tarpeelliseksi viedä alueelta pois. Näin ollen hankkeesta aiheutuvan liikenteen vaikutusalue on ulotettava koko sille välille, jota pitkin maamassoja kuljetetaan Pateniemen ja Välimaan välillä. Vaikka periaatteessa saastuneiden maamassojen käsittely on kilpailuttamisen piirissä eikä Välimaa siksi ole ehdottoman varmasti Pateniemen alueelta peräisin olevien maamassojen loppusijoituspaikka, voidaan kyseistä välimatkaa esimerkkinä käyttäen osoittaa kuljetuksen ympäristövaikutukset ja keinot ehkäistä haitallisia vaikutuksia.

Lopuksi Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry toteaa, että Pateniemen saha-alueen tila tulee nykyisestä merkittävästi paranemaan, olipa valittava vaihtoehto mikä tahansa. Tärkeää on kuitenkin esittää vaihtoehdot ja niiden vertailu ymmärrettävästi ja tasaveroisesti eri ominaisuuksia punniten. Kustannustehokkuus on todennäköisesti ratkaiseva ominaisuus, mutta selostuksen tehtävä on esittää, mikä on pitkällä aikavälillä kustannustehokkain toimintamalli.

Pateniemen suuralueen yhteistyöryhmä esittää yhteisenä mielipiteenään, että alue kunnostettaisiin asuin- ja virkistyskäyttöön, niin että vastuu säilyy alueen omistajalla. Myös Oulun kaupungin kaavoitusvastuuta halutaan korostaa, jotta alue saadaan yhteiseen käyttöön.

Saha-alue olisi erinomainen ulkoilu- ja virkistyskäyttöön ja tässä voisi hyödyntää myös merenrantasijainnin parhaiten. Alueelle olisi mahdollista saada kunnostuksen jälkeen mm. syvävenesatama, hiihtolatuja ja ulkoilureittejä. Koska saha-alue on laaja ja tonttimaasta on kaupungissa pulaa, voisi osan pinta-alasta kaavoittaa myös asuinalueeksi.

Yhteistyöryhmä toivoo, että asian suhteen tullaan kuulemaan vielä alueen asukkaiden toiveita ja mielipiteitä ennen lopullista päätöksentekoa.

Asunto Oy Sahankartano on virkistyskäyttövaihtoehdon kannalla. Saha-alueen voimakaat puhdistus- ja rakentamisvaihto-ehdot vaikuttaisivat negatiivisesti alueen kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Alueeseen rajoittuva Porilan alue, johon Asunto Oy Sahankartanokin kuuluu, on suojelukohde, jonka luonne kärsisi ympäristön voimakkaasta uudisrakentamisesta. Entinen saha-alue on Pateniemen suuralueen virkistys- ja ulkoilualue, jolle asuinrakentamisvaihtoehtojen toteuduttua ei löytyisi läheisyydestä korvaavaa vaihtoehtoa. Mahdolliset laajat puhdistus- ja rakentamistoimenpiteet entisellä saha-alueella merkitsisivät pitkäaikaisia pöly-, melu- ym. saastehaittoja Asunto Oy Sahankartanolle sekä muille lähi-seudun asuinkiinteistölle sekä alueen väestölle.

Pirjo Mäkikorttilan mukaan YVAN tarkastelualue on rajattu liian suppeaksi. Laajimmillaan alue ulottuu melko pitkälle merelle päin, mutta mm. pöly- ja meluvaikutukset sekä erityisesti yhteiskunnalliset vaikutukset on rajattu vain Haukiputaan tien länsipuolelle eli Länsi-Patelaan, Ojakylään ja Taskisenperään. Sen sijaan mm. Itä-Patela ja Herukka on perusteettomasti jätetty tarkastelualueen ulkopuolelle. Alueen asukkaat eivät ilmeisesti saaneet edes kutsua YVA-ohjelman esittelytilaisuuteen. Kuitenkin ko. alueiden asukkaiden virkistyskäyttö, liikennöinti, koulunkäynti ja muu asiointi suuntautuu pääsääntöisesti juuri saha-alueen läheisyyteen aluetta jakavan Haukiputaantien länsipuolelle.

YVA-ohjelmassa on esitetty selvitettäväksi hankkeen toteutuksen aikaiset ja sen jälkeiset vaikutukset. Kuten YVA-ohjelmassakin todetaan hankkeen useimmat ja pitkäaikaisemmat vaikutukset kohdistuvat nimenomaan kunnostushankkeen jälkeiseen aikaan ja alueen tulevaan käyttöön. Merkittävin ero on siinä, otetaanko alue tiiviiseen asuinkäyttöön vai ainoastaan tai pääosin virkistyskäyttöön. Hankkeen jälkeisinä vaikutuksina on käsitelty kuitenkin vain esim. kaatopaikan maisemallisia seikkoja ja vesienjohtamista sekä kunnostuksen antamia mahdollisuuksia alueen hyödyntämiseen. YVAssa on rajattu alueen tulevan käytön, esimerkiksi asuinrakentamisen, ympäristövaikutusten arviointi kokonaan pois. Tällainen rajanveto kunnostushankkeen ja tulevan käytön välillä on nimenomaan tässä hankkeessa keinotekoinen.

Koska Stora Enso Oyj on ilmoittanut, ettei se ole kiinnostunut alueelle rakentamisesta ilman ulkopuolista vaikutusta, olisi selvää, että saha-alue kannattaisi sekä teknisesti että taloudellisesti kunnostaa vain SAMASE-raja-arvoihin eli virkistyskäyttöön soveltuvaksi, jolloin hankevastaava jo toteuttaisi ympäristövastuunsa asiassa. Painetta kunnostuksen toteuttamiseen tätä laajemmin aiheuttaa yleiskaavoitus sekä kaupungin tarve uudelle rakennusmaalle sekä näistä mahdollisesti seuraava maan arvonnousu. Mikäli kunnostus toteutetaan SAMASE-ohjearvojen tasolle eli asuinkäyttöön mahdollistavaksi, on hankkeen välitön seuraus myös alueen kaavoitus ja rakentaminen, mikä tulisi ottaa huomioon myös YVAssa. Tästä seuraa se, että saha-alueen kunnostamista käsittelevässä YVAssa tulisi selvittää myös kunnostushankkeen välittömien seurausten ympäristövaikutuksia.

Saha-alueelle on kaavassa esitetty jopa 900 asuntoa. Lisäys tarkoittaisi Pateniemen asukasmäärän lisääntymistä noin 1/3 nykyisestä. Samanaikaisesti myös Pateniemen ja Kuivasjärven kaupunginosien välistä maastoa ollaan rakentamassa tiiviin asutuksen alueeksi. Asukasmäärän tuntuva lisäys asettaisi suuria paineita alueen palveluille, erityisesti kouluille ja terveydenhuollolle.

Uuden asuinalueen liikenteen suuntaaminen jo olemassa oleville teille, Sahantielle ja Lepiojantielle, merkitsisi vilkkaan liikenteen ohjautumista pientalovaltaisen asuinalueen lävitse ja Sahantiellä lisäksi koulun, urheilukentän sekä 4H-pihan ohitse. Tällä olisi merkittävä vaikutus jo olemassa olevan asutuksen viihtyisyydelle sekä liikenneturvallisuukselle.

Mikäli Oulun kaupunki edellyttää yleiskaavan toteuttamista saha-alueella, eivät YVA-ohjelmassa esitetyt vaihtoehdot VE-0 ja VE-1 ole todellisuudessa lainkaan vaihtoehtoja. Kaavan toteuttaminenhan vaatii alueen puhdistamista asuinkäyttöön soveltuvaksi.

Saha-alueella ja sen läheisyydessä esiintyy jonkin verran tavallista korkeamman suojelustatuksen (vaarantunut, erityisvastuulaji jne.) omaavaa kasvillisuutta sekä lintuja. Lisäksi läheinen Kraaselin saari kuuluu Natura 2000-verkkoon. YVA-ohjelmassa vaikutusten mm. kasvillisuuteen ja eläimistöön on arvioitu ulottuvan vain saha-alueelle. Vaikutukset erityisesti silloin, jos alue otetaan tiiviiseen asumiskäyttöön, ulottuvat kuitenkin paljon laajemmalle. Alueen asuinkäyttö lisää selvästi paineita mm. Kraaselin virkistyskäyttöön sekä tällä hetkellä saha-alueen ympäristössä ”luonnontilaisina” olevien alueiden rakentamiseen erityisiksi virkistyskäyttö- tai puistoalueiksi. Samoin VE-2:ssa esitetty Leppiojan linjauksen muutos voi aiheuttaa merkittäviäkin muutoksia luonnonolosuhteisiin tiettyjen kasvien ja/tai eläinten osalta. YVA-tarkastelu pitäisi siis tältäkin osin toteuttaa pelkkää kunnostushanketta laajempaan.

Hankkeen toteutuksen aikainen ja sen jälkeinen tarkkailuohjelma tulisi ainakin periaatteiltaan esittää jo YVA-selostuksessa, jotta tarkkailun riittävyttä ympäristövaikutusten selvittämiseen voitaisiin arvioida.

Minna Siurua ja Jarno Nyman kannattavat Pateniemen YVA-vaihtoehtoista 0 ja 1-vaihtoehtoa. Pateniemen-Herukan alue on nykyisellään tiiviisti rakennettua asuinaluetta, jossa viheralueita on vähän. Nykyiset ulkoilumahdollisuudet rajoittuvat vilkkaasti liikennöidyn Haukiputaantien vierellä kulkevalle pyöräteille tai tonttikaduille.

Tarkastelualueen rakentaminen asuinkäyttöön lisää alueen liikennettä entisestään ja sitä myöten pöly- ja meluhaittoja. Korkeintaan väljä pientalorakentaminen meren läheisyyteen tulisi kyseeseen alueen eteläosassa. Tällöin kaatopaikan ja sen ympäristön kunnostaminen virkistysalueeksi voisi olla taloudellisesti paremmin toteutettavissa.

Jukka ja Liisa Pirinen ehdottavat, että Pateniemen saha-alueen kunnostus toteutetaan yksivaihtoehdon mukaisesti eli virkistysalueeksi. Vaihtoehto on kustannustehokkain ja aiheuttaa vähiten haittaa ympäristön asutukselle. Heidän mielestään alue on paikoin niin pahoin saastunut, että se ei sovellu asuinkäyttöön. Kunnostetun saha-alueen käyttötarkoituksiksi sopisi hyvin golfkenttä.

Minna Koivukankaan mielestä saha-alue tulisi kunnostaa joko kokonaan tai suurimmalta osin virkistyskäyttöön.

Eini Tampio-Palosaari kannattaa saha-alueen kunnostusta asuin- ja virkistyskäyttöön. Hän esittää, että mikäli proomut on tarkoitus säilyttää, ne tulisi siirtää lähemmäksi saharantaa pienemmälle alueelle, esimerkiksi vierekkäin.

Arto Hautala pitää Pateniemen saha-alueen ympäristövaikutusten arviointi kattavana ja perusteellisena ja toivoo, että YVA-menettely johtaa vähintäänkin alueen kunnostamiseen virkistyskäyttöön. Hänen mielestään tulee kiinnittää erityistä huomiota jätteiden poiskuljetukseen ja liikenteeseen. Kuljetusreittinä tulisi käyttää vanhan radan aluetta Leppiojantien sijasta.

Mauri Lammassaari kannattaa vaihtoehdon 3 toteuttamista. Perusteluna hän esittää Haukiputaan Santaholman saha-aluetta koskevat puhdistustoimet sekä niiden seurauksena saatut huomattavat alueelliset asumis- sekä virkistyskäyttöhyödyt. Mielipiteen esittäjä tiedustelee maa-ainesten puhdistamismahdollisuutta ”suljettuna kiertona” paikanpäällä.

Vesa Koivukangas kannattaa virkistyskäyttövaihtoehtoa, mutta jos alueelle tulee asutusta, suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen erityinen ympäristöarvo. Alueella voisi kehittää esim. venepalveluja ja talvella se voisi toimia merellisen ulkoilun lähtöpaikkana. Myös sahateollisuus/merimuseo sopisi alueelle hyvin.

Yleisötilaisuuden palauteomakkeille tulleita kannanottoja ovat mm.

Pekka Pitkänen pitää ympäristövaikutusten arviointia hyvänä. Alue on puhdistettava vaihtoehdon 3 mukaisesti, koska asuinalueelle ei kuulu kaatopaikka. Tuleville sukupolville ei saa jättää kustannuksia pilatuista maa-alueista.

Jouni Kolvanki kannattaa vaihtoehtoa asuin- ja virkistyskäyttöön, mutta siten, että kaatopaikka viedään muualle. ”Kriittisillä alueilla” tulee varmistua näyttein ja tutkimuksin, onko alueella käytetty muita myrkyjä kuin mainitut KY-5 ja K33.

Paula Himanen pitää vaihtoehtoa 3 pitkällä tähtäimellä kannatettavana vaihtoehtona. Hän tiedustelee, kuinka laajalle myrkyt ovat levinneet vesialueilla ja miten vesialueet puhdistetaan.

Kaikissa vaihtoehdoissa on ensiarvoisen tärkeää, että asukasturvallisuus maksimoidaan ja häiriötekijät minimoidaan. Oman tieväylän avaaminen entiselle radanpohjalle on erittäin perusteltua. Sahantien käyttö maamassojen siirtoon on ehdottomasti kiellettävä, samoin Leppiojantien käyttö on kyseenalaista.

Väinö Suorsa pitää vaihtoehtoa 2 parhaimmalta siten, että pahiten saastuneet maa-ainekset viedään pois ja ranta-alue otetaan yleiseen virkistyskäyttöön. Tarha-alueen eteläosaan voisi ohjata omakoti/rivitaloja ja paalutettaville alueille pienkerros- ja mahdolliset liikerakennukset.

Puhdistustyövaihe saattaa aiheuttaa haittoja ympäristöön, joten työvaiheen valvonta olisi oltava mahdollisimman tarkkaa. Arviointiohjelma on hyvin suunniteltu, tarpeeksi kattava ja hyvin toteutettavissa.

Tarja Mattilan mukaan vaihtoehdoissa on huomioitu kattavasti eri mahdollisuudet. Pateenien suuralueen väestö kasvaa edelleen, joten näin laajaa aluetta ei voi jättää suljetuksi. Merenranta-alue on parasta Patelaa, sitä ei voi kaavoittaa kokonaan asuinkäyttöön, koska silloin ”suuren yleisön” virkistysmahdollisuudet kapenisivat kohtuuttomasti. Kaatopaikan siirto muualle lieene monestakin syystä huono asia: liikenne olisi valtavaa, uusi jätteen sijoituspaikka kaukana, kustannukset hyötyyn nähden liian suuret jne. Maisemointi onnistuu hyvin ja palvelee riittävän turvallisesti virkistyskäyttäjiä. Siistimistä ja pilaantuneiden maiden poistoa tarvitaan, mutta sen jälkeen alueen monipuoliselle virkistyskäytölle ei olisi terveysriskiä (mm. uimapaikkoja, kävelyreittejä, latuja, lemmikkien ulkoiluttamista, moottorikelkkailua, veneilyä yms.)

Arviointiohjelma vaikuttaa perusteelliselta. Eri alojen ja sidosryhmien osallistuminen on huomioitu prosessin eri vaiheissa. Yleisötilaisuus oli hieno asia. Oikea ja kiihкотon tiedottaminen mm. terveysvaikutuksista on paikallaan.

Svea Törn kannattaa vaihtoehtoja 1 ja 2. Saha-alue tulee puhdistaa sellaiseen kuntoon, että sitä voi turvallisesti käyttää vähintään virkistyskäyttöön. Kaatopaikka-alue ja muut pahimmin likaantuneet alueet tulee kunnostaa virkistyskäyttöön. Rakentamiseen parhaimmin soveltuvat alueet tulee kunnostaa asuinkäyttöön. Maamassojen kuljetusten aiheuttamien tärinän ja melun haitat tulee selvittää tarkasti.

Teuvo Pitkänen toivoo, että aluetta voidaan käyttää virkistyskäyttöön omalla vastuulla joko-
kaisessa vaihtoehdossa.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Pateniemen saha-alueen kunnostuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty YVA-asetuksen 11 §:ssä esitetyt asiat. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus kuitenkin edellyttää, että arviointityötä tarkennetaan jäljempänä esitetyn mukaisesti.

Hanketiedot

Arviointiohjelmassa on asetuksen mukaiset tiedot hankkeesta. Siinä todetaan, että toteutettavaksi valittava kunnostusvaihtoehto ei välttämättä ole suoraan mikään ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavista vaihtoehdoista, vaan se voi olla niiden välimuoto. Alueen tulevasta käytöstä neuvotellaan vasta kunnostustöiden jälkeen.

28.6.2004 on käynnistynyt Välimaan pilaantuneiden maiden käsittelyalueen ympäristövaikutusten arviointi. Arviointiohjelmassa esitetään alueelle tuotavaksi myös mahdollisesti saha-alueen kunnostuksesta muodostuvia pilaantuneita maa-aineksia. Myös Pateniemen saha-alueen kunnostuksen arviointiselostuksessa tulee esittää Pateniemen hankkeen liittymäkohdat Välimaan hankkeeseen.

Vaihtoehtojen käsittely

Varsinaista nollavaihtoehtoa, jossa alueella ei tehdä mitään, ei ole, koska aikaisempi saha-alueen kunnostusta koskeva ympäristölupapäätös edellyttää kaatopaikan kunnostamista asianmukaisesti. Myös tämän vaihtoehdon – kaatopaikka kunnostetaan, mutta muuten alue jätetään nykytilaansa – ympäristövaikutukset ja merkitys tulee tarkastella ja esittää vertailussa.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arvioinnissa tarkastellaan Pateniemen entisellä saha-alueella toteutettavien pilaantuneen maaperän kunnostustoimien ja kaatopaikan sulkemisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia kunnostustyön aikana ja kunnostuksen jälkeen. Tarkastelualue ja vaikutusalue on esitetty karttatarkasteluna.

Pateniemen kunnostushankkeessa merkittävimmit ympäristövaikutuksiksi on alustavasti arvioitu vaikutuksen maisemaan, sosiaaliset vaikutukset, pölystä aiheutuvat vaikutukset sekä liikenteen vaikutukset. Pateniemen saha-alueella on tehty vuodesta 1990 lähtien useita tutkimuksia ja selvityksiä alueen pilaantuneisuuteen, rakennettavuuteen ja jatkokäyttöön liittyen. Ympäristövaikutusten arviointi tulee ohjelman mukaan perustumaan pääasiassa tietoon alueen nykytilasta, Oulun alueella tehtyihin luonnon ja ilmastonseurantoihin, vastaavista hankkeista saatuihin kokemuksiin, mallilaskelmiin, asiantuntijalausuntoihin ja arviointityön yhteydessä tehtäviin lisäselvityksiin. Sosiaalisia vaikutuksia selvitetään ensisijaisesti haastatteleamalla alueen avainryhmiä.

Ympäristökeskus pitää ympäristövaikutusten arvioinnin rajausta riittävänä. Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin huomioida ja selvittää ohjelmassa esitettyä perusteellisemmin seuraavat asiat:

A. Kaatopaikkaan liittyvät lisäselvitykset

- tulee esittää ne ympäristötekijät, jotka saattavat vaikuttaa kaatopaikkaan sijoittamisen turvallisuuteen ja hallittavuuteen myös pitkällä aikavälillä

- meriveden korkeusvaihtelut tulee esittää selostuksessa monipuolisesti ja arvioida meriveden pinnan muutosten vaikutukset tämän hetkisen tiedon mukaan sekä esittää niihin sisältyvät riskit ja suojaustoimenpiteet
- selostuksessa tulee arvioida merivedenpinnan korkeuden vaikutus pohjaveden tasoon ja edelleen kaatopaikan maa-aineksiin
- selostuksessa tulee esittää kaatopaikan suojarakenteet pitkäaikaista sijoittamista varten (päästöt ilmaan, veteen ja ylipäätänsä kaatopaikkapenkan ulkopuolelle).

B. Kunnostustoimenpiteiden aikaiset ympäristövaikutukset

- tulee selvittää ohjelmassa esitettyä perusteellisemmin, minkälaisia ympäristövaikutuksia ja riskejä kunnostustyön aikaiset maa-ainesten siirrot ja kuljetukset aiheuttavat saha-alueella ja ympäristössä
- ympäristövaikutusten ja riskien kestoa tulee havainnollistaa. Tulee esittää arvio kunkin vaihtoehdon kunnostustyöajasta ja arvio ajasta, minkä toivotun tilan vakiintuminen vaatii.
- selostuksessa tulee esittää, onko asukkaiden tarvetta suojautua eri työvaiheiden aikana ja millä tavoin, sekä onko asukkaiden otettava huomioon saha-alueella tehtävät kunnostustyöt

C. Kuljetusten/ liikenteen aiheuttamat ympäristöriskit

- kuljetusten ympäristövaikutuksia tulee arvioida laajemmin kuin ohjelmassa on esitetty, vaikka arviointiselostuksessa ei käsitellä mahdollisesti poisvietävien maamassojen tulevaa sijoituspaikkaa. Esimerkkinä voisi käyttää Kiimingin Välimaalle tulevaa pilaantuneiden maiden, vaikka se ei ole välttämättä Pateniemestä poistettavien pilaantuneiden maiden sijoituspaikka.
- arviointiselostuksessa tulee arvioida maamassojen kuljetusten ympäristövaikutukset eri kuljetusreittivaihtoehdoilla esimerkiksi Kiimingin keskustaan sekä esittää keinot haittojen ehkäisemiseksi.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä eri osapuolten osallistuminen hankkeeseen ja sen avulla saatavan palautteen huomioonottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Työskentely laajan ja asiantuntevan ohjausryhmän kanssa tukee hankkeesta vastaavan ja konsultin YVA-ohjelman ja –selostuksen laadintatyötä.

Arviointiohjelman esittelytilaisuudessa oli lähes 70 osanottajaa. Professori Terttu Vartiainen esitelmä dioksiinien terveysvaikutuksista oli houkuttellut runsaan kuulijakunnan ja esitelmä herätti vilkkaan keskustelun. Arviointiohjelman saatiin kansalaispalautetta kohtuullisen paljon: 10 virallista kannanottoa (lähes kaikki sähköpostilla) ja 8 kannanottoa yleisötilaisuuden palautelomakkeilla.

Tiedot hankkeen suunnittelu- ja toteutusaikataulusta on esitetty arviointiohjelmassa. Arviointiselostuksen arvioidaan valmistuvan syyskuun puolivälissä.

Raportointi

Arviointiohjelma on laadittu asiantuntemuksella, se on rakenteeltaan selkeä ja johdonmukainen. Ohjelmassa on käytetty mm. runsaasti havainnollisia karttatarkasteluja.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on tärkeää esittää vaihtoehdot, niiden ympäristövaikutukset ja vertailu ymmärrettävästi ja tasapuolisesti.

Yhteenveto ja johtopäätökset jatkotyöhön

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja siinä esitettyjen vaihtoehtojen perusteella voidaan odottaa, että vertailu tuottaa riittävästi tietoa jatkosuunnittelua ja luvanhakua varten, vaikka mikään vaihtoehto ei sellaisenaan tulisikaan jatkosuunnittelun kohteeksi.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus katsoo, että edellä lausunnossa esitetyin täsmennykset ja lisäyksi ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa keskeiset YVA-asetuksen mukaan selvittävät sekä lausunnoissa ja kannanotoissa esille tulleet asiat. Esitettyjen selvitysten hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Tarpeen mukaan tulee pitää yhteyttä YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot arviointiohjelmasta annetuista lausunnoista ja kannanotoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja kannanotot säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille.

Lausunto on nähtävillä kahden kuukauden ajan 5.7.2004 alkaen Oulun kaupungin ympäristövirastossa, Pateniemen kirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Se löytyy myös ympäristökeskuksen internetsivuilta osoitteesta: www.ymparisto.fi/ppo > Viereillä olevat YVA-hankkeet > ”Pateniemen saha-alueen kunnostus, Oulu”.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Juhani Kaakinen

Vanhempi insinööri

Anna Marttila

Suoritemaksu 4 880 euroa

Tiedoksi

- Ympäristöministeriö
- Suomen ympäristökeskus
- Oulun kaupunki
- Oulun kaupungin ilmoitustaulun hoitaja
- Oulun kaupungin ympäristövirasto
- Pateniemen kirjasto
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Oulun lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
- Pateniemen suuralueen yhteistyöryhmä
- Asunto Oy Sahankartano
- Pirjo Mäkikorttila (sähköpostitse)

Minna Siurua ja Jarno Nyman (sähköpostitse)
Jukka ja Liisa Pirinen (sähköpostitse)
Minna Koivukangas (sähköpostitse)
Eini Tampio-Palosaari (sähköpostitse)
Arto Hautala (sähköpostitse)
Mauri Lammassaari (sähköpostitse)
Vesa Koivukangas (sähköpostitse)
Jouni Kolvanki (sähköpostitse)
Tarja Mattila (sähköpostitse)
Pekka Pitkänen
Paula Himanen
Väinö Suorsa
Svea Törn
Teuvo Pitkänen

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) olevan alueellisen ympäristökeskuksen maksullisia suoritteita koskevan maksutaulukon mukaisesti. (Maksu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitetusta arviointilausunnosta on 4 880 euroa, kun hanke tai se vaikutukset katsotaan ulottuvan vähintään kahden kunnan alueelle.)

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän tai oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määrittämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen postiosoite on PL 124, 90101 OULU ja käyntiosoite Isokatu 9, Oulu.